

Fizika

F. 571. Egy forgásban levő golyóscsapágy külső gyűrűjének szögsebessége ω_1 , a golyók keringési szögsebessége pedig ω . Határozzuk meg a belső gyűrű ω_3 , valamint a golyók ω_2 forgási szögsebességét. (Ismertek az R_1 és az R_3 , a külső valamint a belső gyűrűk sugarai.)

Bíró Tibor feladatai

(A feladat megoldását lásd az 53. oldalon!)

Megoldott feladatok

Kémia – FIRKA 2015-2016/3.

K. 833. Mekkora tömegű kálium mintában található ugyanakkora számú atommag mint 1g vízben? A számításaitokhoz szükséges adatokat az elemek periodikus rendszerét tartalmazó táblázatból olvassátok ki!

Megoldás:

$M_{\text{H}_2\text{O}} = 18\text{g/mol}$, ezért 1g tömegű vízben $1/18$ mólnyi vízmolekula van. Minden vízmolekulában 3 atom, tehát 3 atommag van. Mivel 1mólnyi anyag $6 \cdot 10^{23}$ atomot tartalmaz, akkor 1g vízben $3 \cdot 6 \cdot 10^{23} \cdot 1/18$ atommag van.

$M_{\text{K}} = 39\text{g/mol}$ $39\text{gK} \dots 6 \cdot 10^{23}$ atommag

$m_{\text{K}} \dots 3 \cdot 6 \cdot 10^{23} \cdot 1/18$ atommag $m_{\text{K}} = 39 \cdot 3/18 = 6,5\text{g}$

K. 834. Azonos tömegű fém mintákat (vas, magnézium) mért ki a tanár gyakorlati órán a tanulócsoporthoz számára. A tanulóknak sósavval reagáltatva külön-külön a mintákat, a fejlődő hidrogén térfogatából kellett meghatározniuk a bemért fémek tömegét. A magnézium reakciója során a keletkezett gáz térfogatára 245cm^3 értéket kaptak 25°C hőmérsékleten. Ennyi adatból számítsátok ki, hogy mekkora volt a két fém minta tömege, s mekkora térfogatú gáz szabadult fel a vas minta sósavval való reakciójakor!

Megoldás:

Az (1) reakcióegyenlet alapján $v_{\text{H}_2} = v_{\text{Mg}}$

$T = t + 273 = 298\text{K}$ 1mol gáz térfogata normál körülmények között $V_0 = 22,4\text{dm}^3$
adott nyomás érték mellett $V_0/T_0 = V/T$, akkor $V = 22,4 \cdot 298/273 = 24,45\text{dm}^3$

Mivel a Mg reakciója során 245cm^3 ($V_{\text{H}_2} = 0,245\text{dm}^3$) térfogatú H_2 keletkezett,

$v_{\text{H}_2} = 0,245/24,45 = 0,01\text{mol}$

$M_{\text{Mg}} = 24\text{g/mol}$, ezért $m_{\text{Mg}} = 0,01 \cdot 24 = 0,24\text{g}$

Mivel a feladat kijelentése alapján $m_{\text{Mg}} = m_{\text{Fe}}$, $m_{\text{Fe}} = 0,24\text{g}$. A (2) reakcióegyenlet alapján $v_{\text{Fe}} = v_{\text{H}_2}$, mivel $M_{\text{Fe}} = 56\text{g/mol}$, a $0,24\text{g}$ vas által felszabadított hidrogén térfogata: $V_{\text{H}_2} = 0,24/56 \cdot 24,45 = 0,105\text{dm}^3$